

Beoordelen met een portfolio in de co-schappen: voldoende betrouwbaar?

J. van Keulen¹, E.W.M.T. ter Braak²

¹Universiteit Utrecht, ²UMC Utrecht

Probleemstelling

Studenten gaan de co-schappen in en komen er uit met een voldoende. Veel meer weten we eigenlijk niet over de toetsing. Het probleem is vooral gebrek aan tijd om studenten in hun werk met patiënten grondig te observeren en van rijke feedback te voorzien. Terwijl we weten dat studenten meer leren van feedback dan van cijfers. Het beoordelingsportfolio is een manier om dit beoordelingsprobleem te helpen oplossen. Dan moet beoordelen met een portfolio wel voldoende valide en betrouwbaar zijn.

Methode

In het derdejaars co-schap Interne Geneeskunde van het UMCU worden studenten beoordeeld op een schriftelijk portfolio met daarin minimaal tien patiëntverslagen. Een patiëntverslag is een beknopte status, waarbij een student, zich concentrerend op de hoofdklacht, verslag doet van anamnese en lichamelijk onderzoek van een patiënt, en daarbij de DD, onderzoeks- en behandelplan, eventuele resultaten van aanvullend onderzoek en prognose beschrijft. Van drie groepen van elk zeven studenten zijn alle patiëntverslagen, de feedback hierop van de beoordelaar (dat is een Arts Klinisch Onderwijs die de studenten zelf niet aan het werk heeft gezien), de tussentijdse beoordeling gebaseerd op de eerste vier patiëntverslagen, en de eindbeoordeling verzameld en geanalyseerd. De construct en inhoudsvaliditeit van het toetsinstrument zijn gecontroleerd met experts. Er zijn oordelen gegeven op een gewone cijferschaal met cijfers van 4 tot 10, en op de 'verwacht niveau' schaal (onvoldoende - verwacht niveau - boven verwacht niveau). De patiëntverslagen zijn daarna voorgelegd aan een tweede, qua ervaring gelijkwaardige beoordelaar om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid vast te stellen. Ook zijn de oordelen gecorreleerd met resultaten van andere toetsmomenten in het domein van de klinische competentie. Studenten en docenten zijn geïnterviewd en aan studenten is een vragenlijst voorgelegd om ervaringen en meningen te achterhalen. De gegeven feedback is inhoudelijk geanalyseerd: geven docenten vergelijkbare aanwijzingen op basis van hetzelfde materiaal? Zijn verschillen in oordeel mogelijk terug te voeren tot verschil in visie op de prestatie-indicatoren? De (medisch-)onderwijskundige literatuur over beoordelen van praktijkleren, beoordelen in de kliniek, en beoordelen met portfolio's is bestudeerd.

Resultaten

Beoordelen met portfolio's heeft qua validiteit zowel beperkingen als mogelijkheden. Diverse klinische vaardigheden en de patiëntbejegening blijken niet uit het portfolio en zullen via directe observatie beoordeeld moeten blijven worden. Daarentegen zijn cognitieve aspecten zoals het klinisch redeneren en de verslaglegging goed te beoordelen. Er is sprake van een gevarieerder palet aan patiënten en ziektebeelden en de ontwikkeling in de tijd kan beter gevolgd en met feedback bijgestuurd worden. Het bleek mogelijk studenten systematisch en regelmatig feedback te geven en zo het leerproces positief te beïnvloeden. Belangrijk is vooral dat de methode docenten veel tijd bespaart, waardoor studenten daadwerkelijk beoordeeld worden.

De inhoudelijke verschillen in de feedback waren echter zeer aanzienlijk. De cijfermatige oordelen op de 4-10 schaal bleken, waarschijnlijk door verschil in visie, matig tot slecht reproduceerbaar.

Alle oordelen op de verwacht niveau schaal, zowel voor het eindoordeel als voor de afzonderlijke prestatie-indicatoren, bleken daarentegen zeer goed reproduceerbaar (95% overeenstemming). Het instrument is dus geschikt voor de zak-slaagbeslissing. Bijna alle studenten scoren overigens 'volgens verwachting'. Wij schrijven dit enerzijds toe aan de homogeniteit van de populatie. Alle studenten voldoen aan belangrijke selectievoorwaarden: voldoende voorkennis, intelligentie, inzet. Anderzijds heeft het portfolio het belangrijke effect om het gewenste en noodzakelijke studiegedrag bij studenten uit te lokken: een tiental patiënten moet daadwerkelijk worden opgenomen en er moet een status worden geschreven. Als geschikte studenten de juiste dingen doen, dan is het correct dat ze met een voldoende uit de co-schappen komen.

Trefwoord: portfolio, klinisch onderwijs

Wijze van presentatie: Paper 'uit de onderwijspraktijk'

Correspondentie-adres:

Dr. J. van Keulen
Universiteit Utrecht
Utrecht
Postbus 80127
Heidelberglaan 8
3508 TC UTRECHT